

Danmark i syv Aar, fra det syvende til det fjortende Aar, men vi have ikke Skole-
tvang, og det har været Tilfældet — og
det er jo godt — at enkelte af de mest
begavede og økonomisk bedst situerede af
Børnene ere gaaet ud af Almueskolen,
fordi de ville videre frem i Oplysning og
Dannelse, maaske til Universitetet. Det er
i sin Orden, og hvis dette Lovforslag bliver
vedtaget, vil det efter min Mening ikke
skabe større Afgang fra Folkeskolen end
hidtil, saa dertil er intet at sige. Man
kunde snarere tro, at det vilde skade By-
skolerne, Købstadskolerne, ved at tage
Børnene fra dem. Jeg har ikke været
ganske sikker paa og er det i Grunden hel-
ler ikke i dette Øjeblik, at Lovforslaget
ikke kan komme til at gøre nogen Skade
der. Det smager for mig noget af den
samme Tanke, som netop var fremme i
Skoleudvalget i 1896 og 1897, da man vilde
have en højere Klasse, en Slags Real-
klasse, føjet til Borgerskolen. Jeg er
ikke aldeles sikker paa, at Forslaget
ikke kan føre noget saadant med sig,
at man ikke vil sige i Byerne: Lad os,
naar Børnene naa 14 Aars Alderen,
aabne dem Adgang til at gennemgaa endnu
en Klasse, saa have vi egentlig saa god en
Mellemskole, som behøves. Nogen stor
Fare tror jeg dog ikke, der er; det vil
altid ligge i vedkommende Kommunal-
styrelses Haand at raade Bod paa det.
Der er jo i Byerne to forskellige An-
skuelser, som gøre sig gældende ved Ind-
retning af Folkeskolen. I de mindre Køb-
steder stræber man hen til at faa en al-
mindelig fri Folkeskole. I de større Byer
har man, navnlig i gamle Dage, mange
Steder stræbt hen til at faa to Arter af
Folkeskole, en saakaldt Friskole og en saa-
kaldt Borgerskole, som man nu gerne vil gøre
til en højere Borgerskole. Men det ligger
jo i vedkommende Kommunalbestyrelses
Haand, hvorledes de i det Stykke ville for-
holde sig. Lovforslaget som saadant vil,
hvis det bliver til Lov, i Grunden ikke
fremme denne Bestræbelse. Det kan end-
ogsaa være, at det snarere vil komme til
at virke i modsat Retning, i Retning af at
forbedre den almindelige Folkeskole i
Byerne. Men det skal jeg lade ligge. For
mit Vedkommende nærer jeg med Hensyn
til Folkeskolen ikke længere nogen Be-
tænkkelighed ved dette Lovforslag.

Det har jeg heller ikke med Hensyn
til Folkehøjskolen. Det blev ogsaa nævnt
af den ærede foregaaende Taler, at der
var Uro blandt Højskolefolkene. Jeg tror
imidlertid ikke, der er den mindste Grund

for dem til at være urolige. Jeg tror ikke,
at Folkehøjskolen eller Folkehøjskolens
Venner behøve at være bange for, at dette
Lovforslag, hvis det bliver til Lov, vil
skade Folkehøjskolen. Saa har der ogsaa
været Uro blandt Realskolerne, særlig de
private Realskoler. Jeg ved ikke, hvorvidt
der kan foretages nogle Ændringer i Lov-
forslaget, saaledes at man kunde komme
ud over den haarde Beskyldning, som er
kommen frem fra Realskolerne om, at det,
hvis det bliver til Lov, vil skære Hovedet
af dem. Jeg tror nu ikke, det vil blive
Tilfældet, og efter hvad den højtærede
Minister nylig oplyste om, hvor faa det
egentlig er, som blive i Realskolerne til
Afslutningsprøven, kan Forslaget i den
Retning neppe komme til at spille nogen
stor Rolle. Det kan derimod komme til
at spille en stor Rolle for en Del af selve
Realskolelærerne, som maaske have bygget
deres Fremtid paa den nu bestaaende Ord-
ning, det skal jeg indrømme. Jeg tror
dog ikke, at Uroen er beføjet i samme
Grad, som den har givet sig Udslag; men
det er jo af de Ting, som der vil blive
forhandlet nøje om i det Udvalg, som jeg
formoder bliver nedsat om Sagen.

Den ærede foregaaende Talers Uro
knyttede sig særlig til de lærde Skoler.
Jeg skal ikke følge ham paa den Vej, det
vil jeg lade den højtærede Minister tage
sig af. Jeg tror ikke, Uroen er i meget
høj Grad beføjet, hverken for Realskolens,
den højere Pigeskoles, Folkeskolens eller
Folkehøjskolens Vedkommende. Hvorvidt
den er beføjet for den lærde Skoles Ved-
kommende, skal jeg lade det ærede Mem-
lem (Goos) og den højtærede Minister
samtale videre med hinanden om; jeg kan
ikke skønne, at den kan være særlig be-
føjet, men den Art af Skoler kender jeg
mindre til. Hvad ellers Uroen angaar, vil
jeg sige, at i og for sig er det slet ikke
saa slemt, at der er kommet Uro, det er
godt, at der er kommet Uro. Og at
Uroen er kommen saa stærkt, er for mig
netop et Tegn paa, at det var paa høje
Tid, Lovforslaget kom, og at det ogsaa vil
virke til, at vi faa vor lærde Skole ind-
rettet paa en efter min Mening bedre
Maade end hidindtil.

Delingen af den højere Almenskole i
to Undervisningskursus, et paa 4 Aar og
et paa 3 Aar, kan jeg billige. Jeg opfat-
ter det ogsaa saaledes, at den egentlige
Barnealder hører op ved det 15de Aar, og
jeg tror, at naar vor Folkeskole kommer
til at arbejde længere under de ny For-
hold, kan den bringe Eleverne noget